

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	25.09.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	23231752557
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxxxx (xxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	19.05.2023

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 23231752557, mille esemeks on Xxxxxi poolne ettevaatamatusel liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud xxx xxxxx.

Kriminaalmenetluse käigus esitati Xxxxxile KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

19.05.2023 kell 10:27 ajal juhtis Xxxxx Harju maakonnas Tallinna linnas Sõpruse pst 246 juures E. Vildde tee poolt Keskuse tn suunas mootorsõidukit Man Lions City, reg.märk XXXXXX (xxxx). Alustades „Liivaku“ peatusest väljasõitu, sõitis tema xx xxxx väljunud reisija Xxxxx (xxxxx) xxx xxxx. Selle tagajärjel sai Xxxxx raske tervisekahjustuse, mille ravi on kestusega üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus Xxxxx ettevaatamatusel järgmisi liikluseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 33 lg 2 p 8, mille kohaselt on juht kohustatud enne paigalt liikuma hakkamist, manöövri või sõiduki seismajäämise alustamist veenduma, et see on ohutu ega takista või ohusta teisi liiklejaid ning teel töötajaid.

Seega pani Xxxxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusel, millega on inimesele tekitatud xxxx xxxxx, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenu asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitleva paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistumäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

09.02.2024 toimunud ülekuulamisel väljendas kahtlustatav siirast kahetsust juhtunu üle ning avaldas kannatanule kaastunnet. Kahtlustatava ütlustest ilmneb, et tema elas liiklusõnnetust väga raskelt üle, viibides pärast seda xxxx ning kasutades xxxxx xxx. Samuti vahetas ta välja xxxx, et selle xxxx avaneks xxxx, et vältida väljapoole avanevate ustega inimeste kahjustamist. 25.09.2024 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröri vahetult, avaldas kahtlustatav taaskord, et mootorsõiduki juhina pidi ta olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik, tegema kõik endast oleneva, et kahju ei tekiks, ning väljendas kahetsust selle üle, et kannatanu sai liiklusõnnetuses tõsiselt vigastatud.

Eespool toodut võib prokuröri hinnangul käsitleda KarS § 57 lg 1 p 3 järgse karistust kergendava asjaoluna, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav on varem xxxx xxxxx, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu xxx xxxx. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi xxxxx xxxxx. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad rahalise kohustuse panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kriminaalmenetluse kulud valitud kaitsjale makstud tasu näol on kahtlustatav valmis võtma enda kanda. Samuti on kahtlustatav nõus hüvitama muud kriminaalmenetluse kulud, nimelt kannatanu Xxxxx kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 84 eurot.

Kannatanu menetluse käigus xxxx ei esitanud ning teatas prokuratuurile, et temale liiklusõnnetusega tekitatud kahju (kaasa arvatud mittevaraline kahju) on hüvitatud kindlustusseltsi poolt. 12.09.2024 prokuratuurile edastatud e-kirjas kinnitas kannatanu, et temal puuduvad xxxx suhtes igasugused, ka tulevikus tekkida võivad võimalikud nõuded. Kannatanu ei soovi antud kriminaalasja edasist menetlemist ega ole huvitatud kahtlustatava kriminaalkorras karistamisest. Kannatanule on prokuröri poolt selgitatud KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus ning tema on sellest aru saanud ja sellega nõus.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23231752557 menetlus.
2. Kohustada Xxxxxit maksma riigitulusesse 550 (viissada viiskümmend) eurot hiljemalt 25.03.2025.
3. Kohustada Xxxxxit hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr XXX) maksumus 84 eurot hiljemalt 25.03.2025.
4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - 1 CD-plaat häirekeskuse helifailiga ning 1 DVD-plaat sündmuskoha ja sõiduki fotodega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
6. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmed puuduvad. Andmed, millest KrMS § 206 lõike 2¹ alusel tuleb teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, puuduvad.

7. Kriminaalmenetluse kulud: kahtlustatava poolt valitud kaitsjale vandeadvokaat Indrek Sirgile makstud tasu jääb kahtlustatava Xxxxxi kanda; muude menetluskulude hüvitamise otsustus sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.
Käesolevas määruses nimetatud kohustuste täitmine ei välista kuriteo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, muu hulgas on Eesti Tervisekassal õigus välja nõuda tervisekassa poolt hüvitatud kannatanu ravikulud.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale Xxxxx ja tema kaitsjale vandeadvokaat Indrek Sirgile allkirja vastu. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanu Xxxxxle.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4 Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)